

Okkupasjonen

Uvederheftig om mitt syn

Av Thorleif Øisang, Bærum

Det er med adskillig ulyst jeg henvender meg til Eliseus Rønhaug når han i et innlegg i Aftenposten virkelig påstår at jeg «forherliger okkupasjonstiden» i Norge. En slik påstand er fullstendig meningsløs.

Generelt om okkupasjonen i Norge sier jeg i min kronikk: «At den tyske okkupasjon var en vond og har tid for Norges befolkning, hersker det neppe noen uenighet om.» og «Okkupasjonen var en ulykkelig tid, preget av angst, død og sorg for mange. Det står der som et ubestridelig faktum.»

Rønhaug sier også at jeg «hopper over» kjensgjerninger i okkupasjonshistorien som deporteringen av norske jøder, konsentrasjonsleirene og brenningen av Finnmark og Nord-Troms. Om dette skrev jeg i Aftenposten 24.3.: «Jeg har hverken glemt eller godkjent tyskernes gisselskyting eller deres fremferd i Nord-Norge. Heller ikke deres konsentrasjonsleire og masseutryddelser» og «Det fins ingen unnskyldning for de grusomheter som tyskerne begikk under den siste verdenskrig.»

Men jeg holder stadig fast ved at vi i Norge opplevde en, etter forholdene, mild okkupasjon, og at vi slapp billig fra krigen sammenlignet med mange andre land. Noen stadig frykt og angst for tyskerne opplevde vi slett ikke, slik Rønhaug hevder. Jeg oppholdt meg under de to siste år av krigen i et såkalt grenseområde, på en øy nær svenskegrensen, med tyskere på alle kanter, men også med en stadig flyktningetraffikk over til Sverige. Likevel kunne vi ferdes forholdsvis trygt på øya hvor det var en større tysk forlegning. Som aktiv milorgmann under okkupasjonen vet jeg hva jeg snakker om.

Om den tyske okkupasjonsmakts opptreden i Norge under krigen vil jeg sitere hva professor Johs. Andenæs sier om dette i sin bok «Det vanskelige oppgjøret»: «De tyske okkupasjonsledere i Norge oppførte seg stort sett eksemplarisk. Disiplinen var streng, og i betraktning av at det dreiet seg om flere hundre tusen menn, var overgrepene overfor befolkningen sjeldne.» Men han føyer til at «den samme attest kan man ikke gi Reichskommissar Terboven og hans folk». – Disse uttalelser slutter jeg meg fullt og helt til og jeg tror også det er den vanlige oppfatning blant dem som i voksen alder opplevde krigen på nært hold.

Ved frigjøringsjubileet

Bare én forsoningsmulighet

Av Antonio Domenico Trivilino, Oslo

Har Thorleif Øisang aldri tenkt på hvorfor Norge slapp relativt billig fra annen verdenskrig?

Jeg vil hjelpe ham med å finne et mulig svar ved å minne ham om at denne krigen var spesiell. Det var ikke lenger en krig hvor nasjonalstater sto mot hverandre, som det hadde skjedd mange ganger før i historiens løp, nei dette var først og fremst en ideologisk krig hvor millioner av mennesker ble slaktet ned på de mest grusomme og barbariske måter, bare fordi de var til. En halv million sigøynere, blant dem mange norske; de ble ikke drept fordi de hadde gjort noe, men simpelthen fordi de var sigøynere. Seks millioner jøder ble drept simpelthen fordi de var jøder, tyve millioner russere ble drept nesten bare fordi de var russere, det samme gjelder flere millioner polakker, jugoslaver, mange av disse døde

mens de bygde de «blodige veier» her i Norge, etc., eller fordi de var homofile, psykisk utviklingshemmede, eller kommunister.

At Norge betalte en «relativt» sett billig pris, skyldes først og fremst at nordmenn er «et germansk folk» og dermed hadde «rett til å leve».

Øisang idealiserer nesten «frontkjemperne», han glemmer kanskje at de gjorde et valg: å bli med de tyske og andre lands nazister for å utrydde flest mulig mennesker som ikke var «ariske». At noen foretok valget for økonomiske gevinster, gjør ikke saken bedre. De sviktet ikke bare sitt fedreland, men hele menneskeheten, og tiden kan ikke være lang nok for å forsone seg med dem. Den eneste forsoningsmuligheten som finnes, er at de erkjenner at de tok feil og hjelper til med å bekjempe nynazismen og nyfascismen som har begynt å forgifte verden igjen.

Å snakke om forsoning på andre grunnlag, er en hån mot både dem som døde og dem som fortsatt lider for Norges og menneskenes beste, og enda verre er det å viske bort forskjellen mellom «det gode» og «det onde», slik at marerittet kan gjenta seg.

110300